

Sygn. akt II PK 120/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa D. C. i in., przeciwko W. G.
z udziałem Inspektora Państwowej Inspekcji Pracy i Prokuratora Prokuratury
Okręgowej w B.
o ustalenie, wynagrodzenie, wydanie świadectwa pracy, ekwiwalent za urlop,
odprawę i odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2018 r.,
skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 8 września 2016 r., sygn. akt VI Pa .. /16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 września 2016 r., wydanym w sprawie z powództwa [...] przeciwko W. G. i J. S., z udziałem inspektora Państwowej Inspekcji Pracy i prokuratora Prokuratury Okręgowej w B., o ustalenie, wynagrodzenie, wydanie świadectwa pracy, ekwiwalent za urlop, odprawę i odszkodowanie, Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w I. z dnia 16 grudnia 2015 r. uwzględniającego powództwo.

Pozwana W.G. zaskarżyła powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną w stosunku do powodów [...]. Skargę oparła na podstawie naruszenia prawa materialnego: art. 22 § 1 k.p., przez jego nieprawidłowe zastosowanie, polegające na stwierdzeniu, że pozwaną łączył z powodami stosunek pracy, mimo iż Sąd

Okręgowy nie przytoczył stanu faktycznego, do którego zastosował wymieniony powyżej przepis Kodeksu pracy. Ponadto pozwana podniosła zarzut naruszenia przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na wynik sprawy: 1/ art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną w postępowaniu apelacyjnym, a w szczególności zarzutu dotyczącego naruszenia przez Sąd Rejonowy normy prawa materialnego, co stanowi jednocześnie naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a w konsekwencji świadczy o nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji istoty sprawy; 2/ art. 382 § 1 k.p.c., przez pominięcie części dowodów zebranych w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, przy jednoczesnym zaniechaniu wydania przez Sąd Okręgowy jakiegokolwiek decyzji procesowej w kwestii rozpoznania lub odmowy rozpoznania tego materiału i odniesienia się do tej kwestii w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, co stanowi także naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; 3/ art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez zaniechanie odniesienia się przez Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do zarzutów strony pozwanej, nieodniesieniu się do całości materiału dowodowego zebranego w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji oraz niewskazanie w uzasadnieniu przyczyn pominięcia tego materiału, zwłaszcza w postaci dokumentacji ujawnionej na ostatnim terminie rozprawy przed Sądem Rejonowym w I., której treść nie była znana stronie pozwanej. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w I. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje, łącznie z kosztami postępowania kasacyjnego.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, wynikającą z nierozpoznania przez Sąd drugiej instancji istoty sprawy oraz nierozpoznania wszystkich zarzutów apelacyjnych, a także z uwagi na oczywistą zasadność zarzutu naruszenia prawa materialnego, tj. art. 22 § 1 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada dodać, że zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX

nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że chybiona jest teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Naruszenie przez sąd drugiej instancji art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005 r., IV CK 122/05, niepublikowany i z dnia 28 listopada 2007 r., V CSK 288/07, niepublikowany). Sytuacja taka nie ma miejsca w niniejszej sprawie. Nie jest bezwzględny warunkiem prawidłowego rozpoznania sprawy przez Sąd

drugiej instancji odniesienie się do każdego z zarzutów podniesionych w apelacji. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika bowiem konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2017 r., I CSK 578/16, niepublikowane). Za wystraszające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2016 r., I CSK 659/15, niepublikowany).

W przedmiotowej sprawie rozpoznanie przez Sąd odwoławczy podniesionych w apelacji zarzutów skierowanych przeciwko podstawie faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zostało przedstawione w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w którym przytoczono szczegółowo stanowisko Sądu Rejonowego i wskazano, dlaczego zasługuje ono na aprobatę. W konsekwencji brak podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy dopuścił się tego rodzaju uchybień, które kwalifikowałyby wniesioną skargę kasacyjną jako oczywiście zasadną. Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał, że podziela ustalenia faktyczne zawarte w niezwykle obszernym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i traktuje je jako własne (uzasadnienie s. 114-115). Uznając, że treść wzajemnych zobowiązań stron wyczerpywała cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, Sąd drugiej instancji stwierdził też między innymi, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił i ocenił, iż „umowy z powodami opatrzone były pieczęcią W. G., a ich treść wskazywała na umowę o pracę; powodowie nie byli obciążani ryzykiem prowadzonej działalności; powodom wypłacone było cyklicznie wynagrodzenie; mieli określony zakres prac i zobowiązani byli stosować się do obowiązującego grafiku; pracowali pod nadzorem przełożonych i kierowników, od których otrzymywali polecenia służbowe; w pismach kierowanych do powodów pozwana używała określenia „umowa o pracę”; pracownicy zawierali grupowe ubezpieczenia pracownicze; powodowie korzystali ze zwolnień lekarskich i urlopów pracowniczych; otrzymywali od pozwanej druki rozliczeń PIT z pieczęcią firmy W. G.” (uzasadnienie s. 117). Taka ocena prawna ustalonych faktów nie stanowi naruszenia (a tym bardziej rażącego) art. 22 § 1 k.p. Skarżąca w uzasadnieniu

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w istocie nie zarzuca Sądowi drugiej instancji błędnej wykładni powyższego przepisu, lecz kwestionuje dokonane w sprawie ustalenia faktyczne, do których odniesiono subsumcję prawa materialnego.

Wobec niewykazania istnienia powołanej przez skarżącą przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

kc